

Ο Ναυτικός

Στατικό δράμα σε μία εικόνα

[...]

Ο Μιχάλης Βιρβιδάκης, που μετέφρασε μαζί με την Άντζη Σιγούρου αυτή τη νυχτερινή ενόραση του Πεσσόα, είχε προφανώς υπόψη του τη συγγένεια του κειμένου αυτού με τον «Ενυπνιαστή» του Μπόρχες και προσέδωσε στην όλη παράσταση την αχλή μιας μυστηριώδους και προφανέστατα ονειρικής πραγματικότητας. Και το έκανε χωρίς να καταφύγει σε τεχνικές υπερβολές (καπνοί επί σκηνής, ημιδιαφανή πετάσματα κ.τ.λ.), αλλά με τα μέσα της υποκριτικής υποβολής, των χαμηλών τόνων, και τη διακριτική χρήση των φωτισμών, τους οποίους χειρίστηκε άψογα και λιτά ο Λευτέρης Παυλόπουλος. [...] Ένας χώρος θεατρικός, χωρίς δράση είναι εύκολο να καταληφθεί από αμηχανία. το εγχείρημα όμως του Βιρβιδάκη διατηρεί την αξία του, ιδιαίτερα σε μια εποχή που μάχεται το λόγο επειδή τον θεωρεί αδύνατο και υπονομεύει, πολλές φορές ανεπιτυχέστατα, το άκουσμά του με πλεονάζουσες μουσικές παρεμβάσεις, τεχνολογικές υπερβολές και σκηνικά ευρήματα που μοναδικό αποτέλεσμα έχουν να διακόπτουν αντί να υπογραμμίζουν τη ροή του.

Κριτική θεάτρου: Ηρακλής Λογοθέτης
ΑΘΗΝΟΡΑΜΑ, 9-15 Οκτωβρίου 1998

Φερνάντο Πεσσόα: «Ο Ναυτικός»

Φιγούρες ονείρου ή πρόσωπα πάσχοντα;

Με ψήγματα φιλοσοφικού στοχασμού, με μια ποιητική διάθεση και με καταφάνερη υπαρξιακή ανησυχία το έργο του Πορτογάλου Φερνάντο Πεσσόα αγωνίζεται να κρατηθεί στη σκηνή. Δραματουργικά είναι επιεικώς ασθενέστατο. Δεν διαθέτει κανένα παραστασιακό στοιχείο. Δεν έχει αφηγηματική συνοχή, συνεπή ειρμό, εξέλιξη ή σημεία σύγκρουσης. Πρόκειται για κείμενο παραληρηματικό. [...] Η κριτική συνεπώς αμφιταλαντεύεται. Υπάρχει λόγος να παρασταίνονται τέτοια κείμενα που είναι μεν απολύτως μη θεατρικά, πολύ ενδιαφέροντα, ωστόσο, από πολλές άλλες απόψεις; Και αφού αποφασιστεί να ανέβουν στη σκηνή και να παιχτούν, τι πρέπει να πρυτανεύσει, η διάσωση του κειμένου ολόκληρου σαν υπαρξιακή μαρτυρία ή η συμμόρφωσή του στην ανάγκη της πρακτικής; Ο σκηνοθέτης Μιχάλης Βιρβιδάκης έδωσε μεγάλη σημασία στην εικαστική όψη της παράστασης. Μ' ένα μαύρο - απολύτως μαύρο- περιβάλλον, μ' ένα λευκό κρεβάτι και ολόλευκες γυναικείες φιγούρες-φάσματα επιδίωξε την εντύπωση ονείρου. Το πέτυχε. Πειστική η αίσθηση και έξοχη η αισθητική. Σαν κίνηση νεφελών, αρμονικά συγχρονισμένων, με ακριβή συντονισμό τα λευκοφορεμένα κορίτσια υπέμνησκαν ενορατικές εικόνες. [...] Τα τρία κορίτσια ήταν εξαιρετικά. Την ενορχηστρωμένη κίνηση ακολούθησαν με συνέπεια και συνέθεσαν ωραιότατες εικόνες με πλαστικότητα και βαθιά αίσθηση αρμονίας. Η Θεοδώρα Παπαχριστοφίλου διέλαθε στοιχεία οντότητας στη σκιάδη Πρώτη Αγρυπνούσα που έπαιξε. Η υποκριτική της ιδιοσυγκρασία έκανε το ρόλο της περισσότερο υπάρχοντα. Τη Δεύτερη Αγρυπνούσα έδωσε με ενάργεια και υπάκουη προσαρμογή στην άποψη η Ελένη Μποζιά. Πλάσμα ονειρικό με γνήσια έκσταση η Τρίτη Αγρυπνούσα της Κορίνας Χρυσάιδου μου φάνηκε πιο αληθινά, πιο ανυπόκριτα εξωπραγματική. Σχολαστικά δουλεμένα και ψαγμένα η μετάφραση του Μιχάλη Βιρβιδάκη και της Άντζης Σιγούρου, τα σκηνικά της Παναγιώτας Πρίτσα υψηλής αισθητικής και αριστουργηματικά τα κοστούμια της Κλερ Μπρέισγουελ.

Κριτική θεάτρου: Αδριανός Γεωργίου
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, 17-23 Οκτωβρίου 1998